

Pallborðfundur í Norðurlandahúsinum:

Familjan í eini broytingartíð

Umstøðurnar hjá familjunum í Føroyum eru ikki góðar í hesum krepputíðum, men kortini vóru fólk bjartskygd á almenna fundinum í Norðurlandshúsinum, sum "Familjuárið 1994" skipaði fyri leygardagin

Tað vóru ikki teir stóru umskiftiligu tíðirnar í okkara tíð, sum vóru havdar á lofti í Norðurlandahúsinum leygdagin, har pallborðsfundurur var um evnið: "Familjuvirðini í eini broytingartíð", men heldur tað lítillátina - men tó so virðismikla og kensluborna sambandið millum foreldur og børn gjøgnum trý ættarlið, sum vakti ans.

Á fundinum vóru nógvar hugleiðingar gjørdar um nútíðina eins væl og farna tíð, tá fólk ikki høvdu so nógv, men kortini vóru nøgd.

Tað er eins og fólk leita eftir einum nýggjum samleika í hesum døgum, nú samfelagskreppan hevur broytt umstøðurnar hjá familjunum.

Tryggjari á bygd

Tey, sum á fundinum greiddu frá gerandisdegnum og bygd og í bý, vóru eitt sindur ósamd. Bygdar-fólkið helt, at fólk stuðlaðu hvør øðrum, og bóru teimum ein bita, sum ikki høvdu so nógv.

Í Havn tóktist tað ikki at ganga so væl. Her eru nógvar

fólk ógvuliga illa fyri, og hava ongan góðan. Tað eru eisini tey, sum nýðast at bidda um ískoyti at keypa klæðir upp á børnini. Hetta segði Kristian Magnussen, sosialráðgevi í Tórshavn kommunu, frá sínum arbeiði.

Sum heild vóru fólk ikki so svartskygd, sum tey hava verið, síðani kreppan tók seg upp. Tað er eins og tann fyrsti skelkurin hevur lagt seg, og fólk eru farin at venja seg við broyttu umstøðurnar, hóast eingin framgongd hevur verið.

Tað sæst m.a. á tølunum fyri fólkaflytingarnar seinastu tíðina.

Trygg millum okkara egnu

Andreas Petersen, landsstýrismáður í almanna- og heilsumálum, setti fundin. Hann nevndi m.a. teir stóru trupulleikarnar, sum høvdu elvt til fólkaflytingina, niðurfiskining av stovnunum, uttanlandsskuldina o.s.fr.. Hann helt kortini, at vit áttu so nógv, eitt vakurt land, her vit kundu kenna okkum trygg millum okkara egnu. Hjördis á Argjaboga um-

boðaði tað eldra ættarliðið, Sanna Højgaard, felagið Fiskimannakonur, Petur Dahl umboðaði tey ungu.

Kristian Magnussen, sosialráðgevi, Jógvan Fríðriksson, prestur, Hans Pauli Strøm, fólkalívsvrðingur og Jóhan Petur Johannesen á Handilsskúlanum, sótu eisini við pallborðið.

Hjördis á Argjaboga legði fyri við orðafellinum: "Bert er bróðurleyst bak". Hon segði frá tíðini, tá hon giftist og setti búgv fyri 50 árum síðani. Hjördis á Argjaboga segði seg ongur trupulleikar hava av at tosa við og skilja ommubørnini, men tá tað kom til langommubørnini, so skilti hon ikki so væl, tí tey tosaðu oftast um teldur, video og tílíkt.

Ein pappeskja av mjólk

Hon segði frá tíðini, tá kúgv var í hvørjum húsi, og samanbar tað við reglurnar í dag, nú tað ikki er loyvt at hava kúgv, uttan so at betongdekk er millum kjallara og íbúðarhæddina. Um tíðina tá konur gingu heima við hús, og tíðina, tá

mammur og ommur fóru út at arbeiða, barnagarðarnir komu, og til børnini í dag, sum bert vita um eina pappeskju av mjólk, sum verður keypt í handlunum

Hjördis á Argjaboga, Sanna Højgaard og Petur Dahl, umboðaðu tey trý ættarliðini á pallborðsfundinum

Hjördis á Argjaboga bleiv einkja fyri nøkrum árum síðani, og tá hevði maðurin verið sjúkur í nøkur ár, og búið á Lágargarði. Hetta greiddi Hjördis á Argjaboga frá fyri at vísa á, hvussu børnini hjálptu henni hesa tíðina.

Hóast eingin hevði talað orð, so gjørdur børnini sær eina skipan, har tey skiftust um at fara eftir pápanum, so hann slapp heim at vitja hvønn sunnudag, og at børnini skiftust um at vera hjá foreldrunum henda dagin.

Tað nyttar ikki, at eg sigi, at vit hava havt eitt gott heim. Tað eru okkara børn, sum skulu siga sínum børnum um barnaheimið, og tað sum foreldrini lærdu tey, segði Hjördis á Argjaboga.

Blunda og lukta spæl

Sanna Højgaard umboðaði unga ættarliðið. Hon segði frá gerandisdegnum hjá familjuni, har pápin var sjómaður. Sanna Højgaard

segði m.a. frá sínum skyldum í heiminum, har maðurin er burtur stóran part av tíðini. Hon stóð fyri øllum heima, men tá maðurin kom heim, so gjørdi hon ein "dokklista", sum maðurin skuldi fáa frá hondini, áðrenn hann fór avstað aftur. Tað var tó ikki altíð, at hesin listin var liðugur, tá maðurin aftur fór til skips.

Sanna Højgaard segði eisini eina stuttliga søgu um at leingjast. Um skjurtuna, sum maðurin var farin úr, áðrenn hann fór avstað, og um lílu dótturina, sum kannaði sær skjurtuna at sova í, tí hon luktaði av pápanum. Tey plagdu at spæla eitt spæl, sum tey kallaðu "at blunda og lukta".

Vit leingjast ikki vanligar, men av og á verður barbersprítið hjá pápanum tikið fram. So sita vit og blunda og lukta, hugsa um pápan og leingist eina løtu, segði Sanna Højgaard.

Kristian Magnussen, tinglimir, var henda dagin við sum sosialráðgevi.

Hann helt, at vit ongan sosialpolitikk hava í Føroyum, og at hetta er orsøkin til, at so nógv fólk av neyð eru flýggjað av landinum.

Kristian Magnussen visti eisini at siga, at nógvar fólk sótu í Danmark og aðrastaðni, og bert bíðaði eftir at sleppa heimaftur.

Styttir arbeiðs vikur

Hann nevndi eisini umstøðurnar hjá familjunum í Føroyum í dag, har nógvar eru strongdavarbeiði, og onnur ganga fyri einki. Hann helt at umstøðurnar hjá báðum pørtum er vónalig, og at tað tí ikki bert snúði seg um at tryggja familjuna lögfrøðisliga, men at vit eisini áttu at strembað móti at gera nakað fyri at fleiri fólk kundu fingið lut í arbeiðinum. Kristian Magnussen kundi hugsað sær, at vit t.d. í ár 2000 høvdu 30 tímar arbeiðs-

Kreppustøðan í landinum hevur ikki gjørt tað lættari at vera gamal í Føroyum. Hesin aldursbólkurur hevur tó roynt at liva í trongum tíðum, og kunnu siga yngru ættarliðið eitthvørt um tað

Hóast áhugavert innihald, so vóru ikki nógvar fólk á fundinum, sum "Familjuárið 1994" skipaði fyri